

מ"ח 8719/23 - דוד חוצ'ינסקי נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

מ"ח 8719/23

לפני: כבוד השופט י' עמית

המבקש: דוד חוצ'ינסקי

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשה למשפט חוזר לפי סעיף 31 לחוק בתי המשפט
[נוסח משולב], התשמ"ד-1984

בשם המבקש: עו"ד ארז בר-צבי

החלטה

לפניי בקשה להורות על קיום משפט חוזר לפי סעיף 31 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן: חוק בתי המשפט) בעניינו של המבקש, אשר הורשע בעבירה של הפרת צו פיקוח לפי סעיף 22(א) לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006.

1. בשנת 2017 ניתן צו פיקוח נגד המבקש למשך חמש שנים, ובמסגרתו נקבעו מגבלות שונות, לרבות איסור התחברות לקטינים ו"הרחקה ממקומות כינוס לקטינים משני המינים" (להלן: צו הפיקוח). בהמשך, הוגש נגד המבקש כתב אישום בגין הפרת צו הפיקוח, וזאת לאחר שנמצא כי ביום 13.5.2020 הוא שחה במעין בעירום בעת שקטינים נוכחים בסמוך. בית משפט השלום (כב' השופט י' צימרמן) הרשיע את המבקש במיוחס לו בהכרעת דינו בת"פ 20104-04-21 מיום 31.1.2023. בפסק הדין נדחתה טענת המבקש כי צו הפיקוח הוגבל למקומות המיועדים להתכנסות קטינים, ונקבע כי הצו חל ביחס לכל מקום שבו קטינים מתכנסים בפועל וכי מרגע שקטינים התכנסו במעין יש לראות בו "מקום כינוס לקטינים". הוסף, כי לו סבר בית המשפט המחוזי שקבע את צו הפיקוח שיש להרחיק את המבקש רק ממקומות המיועדים להתכנסותם של קטינים, הדבר היה מצוין באופן מפורש. עוד נקבע כי הוכח שקצין

עמוד 1

פיקוח הסביר למבקש כי זוהי משמעות צו הפיקוח, וכי המבקש הבין זאת. בגזר דינו מיום 22.3.2023 הטיל בית המשפט על המבקש עונש של 12 חודשי מאסר בפועל, וכן הפעיל מאסר מותנה בן 10 חודשים שעמד לחובתו, תוך הוראה כי מחציתו תרוצה בחופף למאסר אחר שבו נושא המבקש. בנוסף, גזר עליו בית המשפט מאסר על תנאי של 8 חודשים שיעמוד במשך 3 שנים.

יוער, כי בזמן שעניינו מתנהל בבית משפט השלום, המבקש הורשע בביצוע עבירות מין נוספות, שכללו שחייה בעירום שבמהלכה נגע המבקש באיבריהם המוצנעים של שני קטינים שנכחו במקום.

2. הערעור שהגיש המבקש על הכרעת הדין וגזר הדין נדחה (ע"פ 12465-05-23 מפי כב' השופטים ד' כהן-לקח, ד' גדעוניוע' אבמן-מולר (19.7.2023)). בית המשפט המחוזי הסכים עם קביעתו של בית משפט השלום כי צו הפיקוח, לפי לשונו ותכליתו, מורה על הרחקת המבקש ממקומות כינוס לקטינים, ואינו מוגבל למקומות שיעודים כינוס קטינים. בדומה לבית משפט השלום, אף בית המשפט המחוזי סבר כי לשון צו הפיקוח אינה מסויגת למקומות המיועדים להתכנסותם של קטינים (כגון גני ילדים ובתי ספר), אלא כוללת כל מקום בו מתכנסים קטינים. עוד נקבע כי תכליתו של הצו היא מניעת קרבה של המבקש לציבור שלו נשקפת ממנו סכנה, הוא ציבור הקטינים.

3. על פסק הדין בערעור הגיש המבקש בקשת רשות ערעור, וזו נדחתה ברע"פ 6521/23 מיום 10.9.2023 (כב' השופט י' אלרון). המבקש, שלא היה מיוצג באמצעות עורך דין, טען במסגרת בקשת רשות הערעור, בין היתר, כי בתי המשפט השלום והמחוזי העניקו פרשנות מחמירה לצו הפיקוח, באופן המנוגד ללשונו ולדין. הבקשה נדחתה משנמצא כי היא אינה מעוררת סוגיה משפטית עקרונית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, ואף אינה מעלה חשש לעיוות דין. בכל הנוגע לפרשנות צו הפיקוח, נמצא כי "בדין קבע בית המשפט המחוזי כי לשון הצו ותכליתו אינם מוליכים למסקנה לפיה יש לצמצם את היקפו, תוך שהוא מדגיש כי בנסיבות הקונקרטיות של המקרה דגן, לא מתעוררת כל אי בהירות במשמעות הוראת צו הפיקוח" (בפסקה 8).

ביחס להליך המתואר הגיש המבקש את בקשתו לעריכת משפט חוזר.

4. בבקשתו לפני טוען המבקש כי הרשעתו גרמה לעיוות דין של ממש, וזאת בהתבסס על העילה הקבועה בסעיף 31(א)(4) לחוק בתי המשפט. לטענתו, צו הפיקוח אינו בהיר וניתן לפרשנויות שונות - פרשנות מחמירה, לפיה "מקומות כינוס לקטינים" הם מקומות שבהם קטינים מתכנסים למעשה, כפי שהיה באירוע הטבילה במעיין מושא ההרשעה; ופרשנות מקלה, לפיה מדובר במקומות שיעודים הוא שקטינים יכונסו בהם. בתי המשפט שדנו בעניינו של המבקש בחרו בפרשנות המחמירה ובכך, לעמדתו, נגרם לו עיוות דין של ממש. לטענתו, מספר טעמים מצדיקים להעדיף דווקא את הפרשנות המקלה: ראשית, עקרון החוקיות בענישה מורה כי במקום שבו נקבעת סנקציה שאינה בהירה, יש להעדיף את הפרשנות המקלה עם הנאשם; שנית, עדות קצין הפיקוח שנשמעה בבית משפט השלום תומכת במסקנה כי ההגבלות בצו הפיקוח אינן ברורות; שלישית, הפרשנות המחמירה מייצרת קשיים שמעידים על עמימותה; רביעית, בחינה של הליכים אחרים מלמדת כי כאשר צו פיקוח עושה שימוש במונח "מקומות כינוס לקטינים", הכוונה היא למקומות המיועדים להתכנסות קטינים, כמו בתי ספר וגני שעשועים. לעומת זאת, כאשר המשיבה או בית המשפט מעוניינים בכך, הם נוקטים לשון ספציפית המורה גם על הרחקה ממקומות בהם שוהים קטינים בפועל. לבסוף טוען המבקש כי קיים קושי בהליכים פליליים שבבסיסם טענה להפרת צו פיקוח, שכן להבדיל מהליכים פליליים אחרים, בית המשפט מודע לעברו הפלילי של הנאשם ועשוי להיות מוטה לרעתו.

5. דין הבקשה להידחות, ובהינתן ההלכות לגבי משפט חוזר, ענייננו בבקשת סרק.

ביסודו של מוסד המשפט החוזר מתקיים איזון בין ערכים שונים: עקרון סופיות הדיון מחד גיסא, וחשיפת האמת ומניעת הרשעות שווא מאידך גיסא (מ"ח 7929/96 קוזלי נ' מדינת ישראל, פ"ד נג(1) 529, 560-559 (1999); מ"ח 3489/22 חסין נ' מדינת ישראל, פסקה 8 והאסמכתאות שם (4.12.2022) (להלן: עניין חסין)). כידוע, הליך של משפט חוזר הוא חריג וייחודי, ובקשות לקיימו מתקבלות בצמצום ובמשורה (מ"ח 5568/09 סביחי נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (31.8.2011); מ"ח 3054/23 טרטיאקוב נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (4.5.2023)). בענייננו, המבקש טוען להתקיימותה של עילת עיוות הדיון הקבועה בסעיף 31(א)(4) לחוק בתי המשפט. במסגרת עילה זו, בית המשפט משקיף "במבט על" על ההליך ובוחן אם קיים חשש ממשי כי בהרשעת המבקש נגרם לו עיוות דין (לדוגמה, מ"ח 3663/23 מלניק נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (18.6.2023); מ"ח 2438/18 מנדל נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (6.12.2023) (להלן: עניין מנדל)). בנוסף, נקבע שעילה זו תתקיים אך במקרים יוצאי דופן, אם ימצא כי בהרשעה נפלו פגמים שיורדים לשורש העניין, שהם כה מהותיים עד כדי חשש שהם הובילו להרשעת שווא (עניין חסין, בפסקה 14; עניין מנדל, בפסקה 14 והאסמכתאות שם; לסקירה של הפסיקה בעילה זו ראו יעקב קדמי על סדר הדיון בפלילים חלק שני כרך ב' 2090-2080 (מהדורה מעודכנת, 2009)).

6. בענייננו המבקש מעלה טענות התומכות לעמדתו בדחיית הפרשנות לצו הפיקוח שאומצה על ידי בתי המשפט שדנו בענייננו. אולם, טענות אלה הן ערעוריות במובהק, והלכה היא כי משפט חוזר אינו הפורום המתאים לדון בהן. כך הסביר השופט לזין בפסק הדין המנחה במ"ח 6731/96 ברנס נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(4) 241, 250 (2002):

"[...] התיקון של סעיף 31(א) לחוק לא בא לטשטש את ההבדלים בין הליכי הערעור להליכי המשפט החוזר. הליכי הערעור היו ונשארו, בעיקרם, הליכי ביקורת על החלטת הערכאה הראשונה [...]. לעומת זאת הליכי המשפט החוזר מניחים שפסק-דינו של בית-המשפט נושא התקיפה בדיון יסודו על יסוד החומר שהיה לפניו, אך עקב התגלותן של עובדות או ראיות נוספות, כרגיל לאחר מתן פסק-הדין, ואשר בית-המשפט לא היה ער להן עת ניתן פסק-דינו, אם משום שלא היו קיימות, ואם משום שהיו קיימות ולא הובאו לפניו, הוטל ספק בצדקת פסק-הדין.

[...]

לדידי, חולש הדיבור 'עיוות דין' בסעיף 31(א)(4) שאילו נלוות המילים 'חשש של ממש' על סעיף 31 כולו. דיבור זה לא התכוון להפוך את הליכי המשפט החוזר לערעור נוסף שבגדרו רשאי הנאשם לשכנע את בית-המשפט להגיע לתוצאות הפוכות מהתוצאות שאליהן הגיע במשפט הראשון על יסוד החומר שהיה לפניו" (ההדגשות הוספו - י"ע).

בית משפט זה שב ושנה הלכה זו בפסיקותיו (לדוגמה, מ"ח 5210/22 בדארנה נ' מדינת ישראל, פסקאות 5-6 (10.8.2022); מ"ח 3551/22 שטיינברגר נ' מדינת ישראל, פסקאות 11 ו-15 (31.5.2022)).

7. כאמור, המקום לדון בשאלת אופן פרשנות צו הפיקוח הוא במסגרת ההליך הפלילי, ולא בכדי הסוגיה נדונה על ידי כל אחת מהערכאות שעניינו של המבקש הובא בפניה. הבקשה שלפניי מהווה לפיכך ניסיון נוסף להשיג על הפרשנות שאומצה על ידי בתי המשפט ביחס לצו הפיקוח, ואין בה כדי להצדיק עריכתו של משפט חוזר. ויוער עוד, בית משפט השלום קבע כממצא עובדתי כי הוסבר למבקש שבהתאם לצו הפיקוח אסור לו להימצא בכל מקום שמרוכזים בו קטינים, וכי המבקש היה מודע לאיסור. המסקנה מכך היא שהמבקש הוזהר כדבעי ובחירתו לטבול במעיין בקרבת

עמוד 3

קטינים הייתה מודעת. במצב זה לא ניתן לקבל את טענתו כי הרשעתו עמדה בניגוד לעיקרון החוקיות (וראו על התכליות שבבסיס עקרון בסיסי זה אצל יורם רבין ויניב ואקי דיני עונשין כרך א 85-84 (מהדורה שלישית, 2014)), וודאי שלא נגרם למבקש עיוות דין שעשוי להצדיק את קבלת הבקשה.

8. אשר על כן, הבקשה נדחית.

ניתנה היום, כ"ט בטבת התשפ"ד (10.1.2024).

שׁוֹפֵט
